

**КРАТКОСРОЧНА ПРОГРАМА ЗА
ЕНЕРГИЙНА ЕФЕКТИВНОСТ,
НАСЪРЧАВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА
ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ
ИЗТОЧНИЦИ И БИОГОРИВА В ОБЩИНА
ВЪЛЧЕДРЪМ ЗА ПЕРИОДА 2021 – 2025 Г.**

*(Приета с Решение № 131, протокол № 19 от 29.01.2021 г.
на Общинския съвет – Вълчедръм.)*

СЪДЪРЖАНИЕ:

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И ОСНОВАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ.....	2
2. НОРМАТИВНА УРЕДБА	4
3. ОБХВАТ И ЦЕЛ НА КРАТКОСРОЧНАТА ПРОГРАМА	6
4. ПРИОРИТЕТИ, ЦЕЛИ И МЕРКИ	7
5.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ.....	11
6. НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ	11
7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	13

1. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ И ОСНОВАНИЯ ЗА РАЗРАБОТВАНЕ

Настоящата Краткосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в община Вълчедръм е с петгодишен период на действие - 2021-2025 г. Тя е разработена в изпълнение на изискванията на националното законодателство, а именно на основание чл. 12 от Закона за енергийната ефективност и чл. 10 от Закона за енергията от възобновяеми източници.

Съобразена с указанията на Агенцията за устойчиво енергийно развитие: Указания за изготвяне на програми за енергийна ефективност¹ и Указания за изготвяне на общински програми за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива².

При разработването ѝ са отчетени спецификите на община Вълчедръм, натрупания опит и изпълнението на общински планови документи в тази област, а именно: Дългосрочната програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на ВЕИ и биогорива в община Вълчедръм за периода 2014 – 2020 г., Краткосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на ВЕИ и биогорива в община Вълчедръм за периода 2014-2017 г. и за периода 2019-2020 г. Именно реализирането на тези програми на местно ниво е основното средство за прилагане на националната екологична политика за намаляване на вредните емисии във атмосферния въздух, намаляване на риска за здравето на хората, повишаване сигурността на енергийните доставки, повишаване трудовата заетост на хората на територията на общината и други.

По отношение енергийната ефективност и използването на енергията от възобновяеми източници (ВИ) в община Вълчедръм до сега са постигнати добри резултати чрез разработените и изпълнени стратегически документи, както и чрез предприетите мерки и инвестициите за подобряване на енергийната ефективност, енергийното обновяване на общински сграден фонд, инвестициите за изградения фотоволтаничен парк и други действия.

Краткосрочната програма е разработена паралелно и в съответствие с **европейските и национални политики в областта на енергията и**

¹ <https://seea.government.bg/bg/dokumenti/repo-forms#formi-za-otchet-po-zee>

² <https://seea.government.bg/bg/dokumenti/repo-forms#forma-za-predostavyane-na-informatziya-po-zevi>

климата, както и проекта на Дългосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в община Вълчедръм за периода 2021 – 2030 г. За изготвянето ѝ са използвани проучвания за енергията от ВИ от различни източници, статистически и други данни, събрани от местната администрация.

Европейската стратегическа рамка в стратегически области, сред които енергийна ефективност, енергия от ВИ, мобилност, конкурентна промишленост и кръгова икономика е актуализирана чрез приетата дългосрочната стратегическата визия на ЕС до 2050 г. за просперираща, модерна, конкурентна и неутрална към климата Европа - „Чиста планета за всички“³. Друг ключов документ на ЕС в тази област е **Енергийната пътна карта до 2050 г.** (Пътна карта за постигане до 2050 г. на конкурентоспособна икономика с ниска въглеродна интензивност⁴).

В страните членки на ЕС се въвежда нов подход за планиране и отчитане - замяната на досегашните отделни планове в областите климат, енергийна ефективност и ВИ с интегрираните национални планове в областта на енергетиката и климата.

Разработен е нов национален дългосрочен стратегически документ⁵ - **Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021-2030 г.**⁶ (Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата - ИНПЕК), който заменя действащите до момента различни планове в отделните подсектори.

Националните приоритети в областта на енергетиката могат да бъдат обобщени, както следва: Повишаване на енергийната сигурност и диверсификация на доставките на енергийни ресурси; Развитие на интегриран и конкурентен енергиен пазар; Използване и развитие на енергията от ВИ, съобразно наличния ресурс, капацитета на мрежите и националните специфики; Повишаване на енергийната ефективност чрез развитие и прилагане на нови технологии за постигане на модерна и устойчива енергетика;

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018DC0773&from=EN>

⁴ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:52011DC0112&from=en>

⁵ приет с Протокол № 8 на Министерския съвет от 27.02.2020 г.

⁶ https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/bg_final_necp_main_bg.pdf

Защита на потребителите чрез гарантиране на честни, прозрачни и недискриминационни условия за ползване на енергийни услуги.

Друг важен документ, който определя рамка за действия за адаптиране към изменението на климата (АИК) и приоритетни направления до 2030 г. е *Националната стратегия и План за действие за адаптиране към изменението на климата на Република България*. В основата в борбата с климатичните промени са съвместните усилия и мерки на всички заинтересовани страни - държавните и местни институции, бизнеса, академичните и научни среди, неправителствените организации и гражданите.

За изпълнението на заложените в плановете, програми и проекти за въвеждане на енергоспестяващи мерки, за намаляване на енергийната консумация и цялата национална енергийната политика, важно място заемат общините. Общините имат възможности за насърчават инвестициите и да упражняват контрол върху редица дейности, водещи до повишаване на енергийната ефективност и насърчаване използването на енергия от ВИ и биогорива.

Община Вълчедръм притежава потенциал за повишаване на енергийната ефективност и използване на възобновяема енергия, която може да осигури част от общата, необходима енергия чрез развитие, разработване и използване на възобновяемите ресурси и насърчаване прилагането на мерките за енергийна ефективност.

2. НОРМАТИВНА УРЕДБА

Настоящата краткосрочна програма е разработена в съответствие с европейската и националната нормативна и стратегическа рамка в областта на енергийната ефективност и насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници и биогорива.

 В областта на енергийната ефективност: Директива 2012/27/ЕС на ЕП и на Съвета от 25.10.2012 г. относно енергийната ефективност; Закон за енергийна ефективност и наредби, свързани с прилагането му; Национален план за действие по енергийна ефективност 2014-2020 г.

 В областта на енергията от възобновяеми източници и биогорива:

- *Европейска нормативна и стратегическа уредба* областта на енергетиката и климата: Дългосрочна стратегия на ЕС до 2050: „Чиста планета за всички“; Рамкова стратегия за устойчив енергиен съюз с ориентирана към бъдещето политика по въпросите на изменението на климата; Енергийна пътна карта до 2050 г.; Споразумение за климата на ООН от Париж 2015 г.; Рамкова конвенция на ООН по изменение на климата и Протокол от Киото; Регламент (ЕС) 2018/1999 на ЕП и на Съвета от 11 декември 2018 г. относно управлението на Енергийния съюз и на действията в областта на климата; Директива (ЕС) 2018/2001 за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници; Директива 2012/27/ЕС на ЕП и на Съвета от 25 октомври 2012 г. относно енергийната ефективност, за изменение на директиви 2009/125/ЕО и 2010/30/ЕС и за отмяна на директиви 2004/8/ЕО и 2006/32/ЕО (1); Директива (ЕС) 2018/844 на ЕП и на Съвета от 30 май 2018 г. за изменение на Директива 2010/31/ЕС относно енергийните характеристики на сградите и Директива 2012/27/ЕС относно ЕЕ;

- *Национална стратегическа уредба: **Интегриран план в областта на енергетиката и климата на Република България 2021 – 2030 г.***⁷ и Проект на **Дългосрочна национална стратегия за подпомагане обновяването на националния сграден фонд от жилищни и нежилищни сгради до 2050 г.**

- Националната законодателна рамка: Закон за енергетиката; Закон за енергията от възобновяеми източници; Закон за енергийната ефективност; Закон за опазване на околната среда; Закон за регионално развитие; Закон за устройство на територията; Закон за горите; Закон за водите; Закон за чистотата на атмосферния въздух; Закон за ограничаване изменението на климата и др., както и подзаконови нормативни актове в тази област.

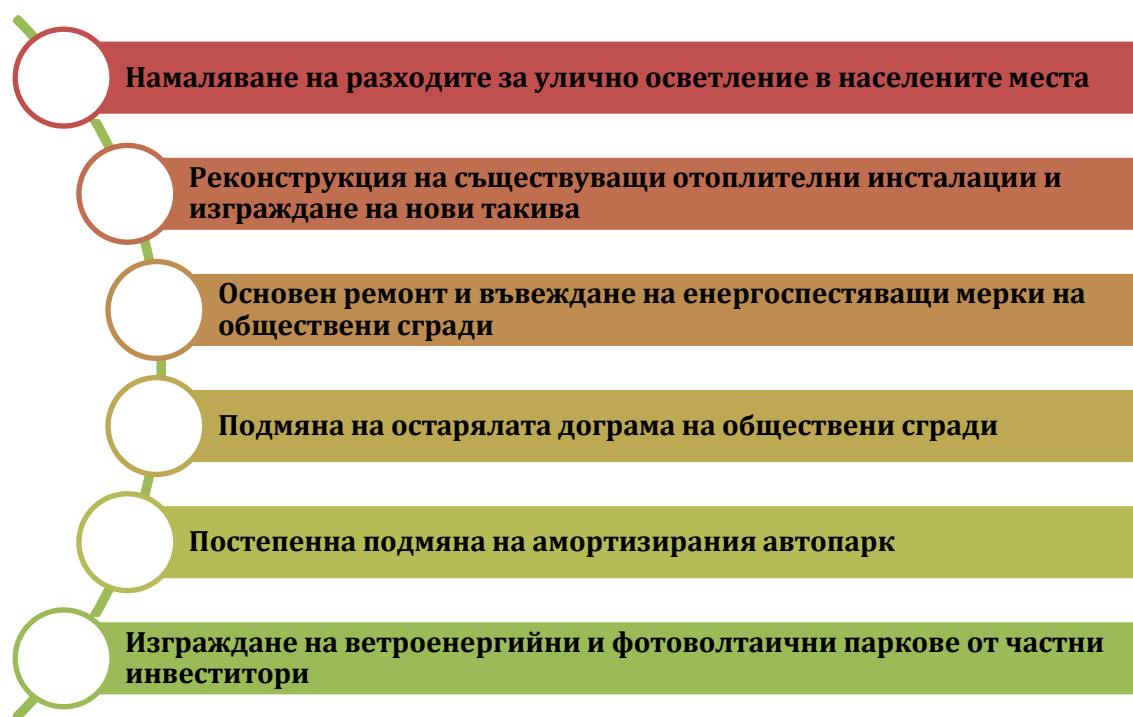
⁷ Документът е приет с Протокол № 8 на Министерския съвет от 27.02.2020 г.

3. ОБХВАТ И ЦЕЛ НА КРАТКОСРОЧНАТА ПРОГРАМА

Обхватът на настоящата Краткосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в община Вълчедръм е пет години и ще се изпълнява в периода 2021 – 2025 г.

Целите на разработването на настоящата програма най-общо са следните: Идентифициране на възможните дейности и мерки в областта на енергийната ефективност, които да доведат до енергийни спестявания; Насърчаване използването на енергията от ВИ в общината като форма за повишаване ефективността на икономиката, сигурността на енергоснабдяването и опазването на околната среда.

В областта на енергийна ефективност община Вълчедръм ще реализира мерки и конкретни проекти в няколко направления:

Водеща цел при разработването на настоящата краткосрочна програма за периода 2021 – 2025 г. е осигуряване на приемственост с проекта на Дългосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в община Вълчедръм за

периода 2021 – 2030 г. Изпълнени при изготвянето на програмата са и изискванията за кратко и ясно описание същността на целите, какво се очаква да се постигне и каква ще бъде ползата от тяхната реализация. При определяне на целите на програмата са спазени изисквания целите да бъдат: конкретни; измерими; постижими; ориентирани към постигането на конкретен приоритет и резултат; обвързани със срокове.

От съществено значение е програмата да гарантира, че община Вълчедръм ще продължи да прилага политики, насочени към създаване на устойчив модел за управление на инфраструктурата за производство и потребление на енергия при балансирано оползотворяване на конвенционални и възобновяеми енергийни ресурси на основата на съвременни и иновативни енергийни технологии.

4. ПРИОРИТЕТИ, ЦЕЛИ И МЕРКИ

Изпълнението на настоящата краткосрочна програма ще спомогне за постигането на поставената стратегическата цел на Дългосрочната програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в община Вълчедръм за периода 2021 – 2030 г., а именно: *Община Вълчедръм - енергийно ефективна и екологична община.*

В рамките на основните два приоритета и пет цели на дългосрочната програма, община Вълчедръм определя в настоящата краткосрочна програма приоритетните мерки, които ще изпълнява в периода 2021-2025 г.

Приоритетните мерки са определени и съобразно основните силни и слаби страни на община Вълчедръм в областта на енергийна ефективност и енергията от възобновяеми източници. Обективната оценка на ситуацията в общината улеснява ефективното планиране на необходимите мерки.

Като *силни страни* на общината се отчитат: Наличния природен потенциал, условия за производство на вятърна енергия и висок процент на слънчевите дни в годината; Натрупан опит в разработването и изпълнението на стратегически документи в тази област; Постигнати конкретни резултати, предприети мерки и инвестиции за подобряване на енергийната ефективност,

енергийното обновяване на общински сграден фонд, инвестициите за изградения фотоволтаичен парк и др.; Желание от местната власт в областта на ЕЕ и насърчаване използването на енергията от ВИ; Изграден местен капацитет и експертиза в областта на ЕЕ и други.

Слабите страни на общината са свързани основно с наличния малък горски ресурс/фонд, недостатъчните финансови средства за провеждане на политики в тези области, липса на частни инвеститори за изграждане на ветроенергийни и фотоволтаични паркове и демографския срив в община Вълчедръм.

Възможностите, които общината може да използва са свързани с осигуряване на инвестиции чрез привличането на външни инвеститори или чрез формите на публично-частното партньорство. Освен това приоритетно следва да бъде участието на общината в международни и национални програми и проекти за финансиране на мерки в областта на енергийна ефективност и използването на енергията от възобновяеми източници.

В политиката на общината в областта на енергийна ефективност и използването на енергията от ВИ се прилага приемственост с предходните стратегически документи на общината в тази област. Тази политика е в съответствие с европейските и национални политики в областта на енергията и климата, съобразно с целите, приложими на местно ниво в община Вълчедръм.

Мерки, които ще изпълняват от община Вълчедръм в периода 2021-2025 г. са следните:

ПРИОРИТЕТ 1. ПОВИШАВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНАТА ЕФЕКТИВНОСТ В ОБЩИНАТА И НАМАЛЯВАНЕ НА ЕНЕРГИЙНОТО ПОТРЕБЛЕНИЕ	
Цел 1. Въвеждане на енергоспестяващи мерки на обществени	Мерки: Извършване обследване за енергийна ефективност на обществени общински сгради; Изолация на външни стени, под, покрив; Подмяна на дограма; Енергоспестяващи мерки по котелни инсталации; Енергоспестяващи мерки по прибори за измерване, контрол и управление; Енергоспестяващи мерки по сградни инсталации; Саниране на сгради за подобряване на топлотехническите им характеристики.

сгради	
Цел 2. Подобряване на енергийните характеристики на общественото осветление	Мерки: Прилагане на технологичните решения за енергоспестявания при обновяването на градската осветителна система; Инсталиране на превключващи устройства; Подмяна на осветителни тела и/или източници на светлина с такива, които имат по-добра оптична система и по-висока ефективност; Инсталиране на регулатори на светлинния поток на разпределителни табла; Въвеждане на система за мониторинг на уличното осветление; Въвеждане на енергоефективни уреди и оптимизиране броя на осветителните тела; Използване на енергийнонеэффективни осветителни решения при новостоящи или ремонтирани сгради; Използване на соларно осветление и др.
Цел 3. Подобряване на системата за управление на енергията в общината	Мерки: Създаване на система за събиране на информация за енергопотреблението на общинските обекти в община Вълчедръм и изготвяне на точни анализи и прогнози за икономия на енергия и потенциал за въвеждане на локални източници на възобновяема енергия (слънчеви колектори, фотоволтаици, използване на биомаса, преработка на отпадъци); Поетапно повишаване на институционалния капацитет на служителите в общината във връзка с изпълнението на проекти и дейности в областта на ЕЕ; Мобилизиране на обществена подкрепа за изпълнение на програмата за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива на основата на широко партньорство с бизнеса и гражданите; Провеждане на разяснителна кампания сред населението и местния бизнес за целите на настоящата програма и за необходимостта от партньорство между участниците в нейното изпълнение; Въвеждане на постоянно наблюдение, анализ и оценка на състоянието на изпълнението на програмата и публикуване на периодична информация, какъв ще бъде крайния резултат за потребителя в община Вълчедръм.

ПРИОРИТЕТ 2. НАСЪРЧАВАНЕ ИЗПОЛЗВАНЕТО НА ЕНЕРГИЯТА ОТ ВЪЗОБНОВЯЕМИ ИЗТОЧНИЦИ И БИОГОРИВА В ОБЩИНАТА

Цел 1. Въвеждане и прилагане на административни мерки	Мерки: Подкрепа при реализирането на проекти за достъп и потребление на електрическа енергия, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници, потребление на газ от възобновяеми източници, както и за потребление на биогорива и енергия от възобновяеми източници в транспорта; Подкрепа при реализирането на проекти на индивидуални системи за използване на електрическа, топлинна енергия и енергия за охлаждане от възобновяеми източници; Провеждане на информационни и обучителни кампании сред населението за мерките за подпомагане, ползите и практическите особености на развитието и използването на енергия от възобновяеми източници;
Цел 2. Въвеждане и прилагане на финансово-технически мерки	Мерки: Изготвяне на предпроектни проучвания за използване на енергия от ВИ в конкретни подходящи общински обекти; Изпълнение на проекти за замяна на конвенционална енергия с енергия от ВИ; Използване на енергия от възобновяеми източници при изграждане и реконструкция на мрежите за улично осветление на територията на общината, както и при парково, декоративно и фасадно осветление на територията на общината; Намаляване използването на изкопаеми горива и насърчаване на използването на енергия от ВИ в жилищата на територията на общината чрез провеждане на информационни кампании за ползи, ефекти, възможни финансови схеми за реализиране на частни проекти за енергийна ефективност и други; Участие на общината в международни проекти в областта на енергията и климата с външно финансиране.

5.ИЗТОЧНИЦИ НА ФИНАНСИРАНЕ

Към момента на изготвяне на настоящата програма в процес на изготвяне са оперативните програми за новия програмен период 2021-2027 г.

Този факт е от решаващо значение, защото практически подробно не могат да се разпишат мерките/проектите и оперативните програми, чрез които ще се финансира изпълнението им в настоящата краткосрочна програма. Именно оперативните програми на ЕС са най-често използваните източници на финансиране на проекти в областите на действие на програмата, защото осигуряват висок процент на безвъзмездна финансова помощ. Очаква се че дейностите, свързани с използване на енергия от ВИ, ще останат сред приоритетните в оперативните програми за новия програмен период.

Освен чрез безвъзмездна финансова помощ от оперативните програми, изпълнението на настоящата програма може да се финансира и от други източници: Държавни субсидии – републикански бюджет; Национални и европейски програми; Публично-частно партньорство; Общински бюджет; Собствени средства на заинтересованите лица и други.

6. НАБЛЮДЕНИЕ, КОНТРОЛ И ОЦЕНКА НА ПОСТИГНАТИТЕ РЕЗУЛТАТИ

Наблюдението и отчитането на общинските програми в община Вълчедръм в областта на енергията от ВИ се извършва от общинския съвет, областния управител на област Монтана и изпълнителния директор на АУЕР. В Наредба № РД–16-558 от 08.05.2012 г. е въведено задължително изискване за предоставяне на информация за изпълнението на общинските програми за насърчаване използването на енергия от възобновяеми източници. Ежегодно се извършва събиране, обработване и анализ на информация за състоянието и енергопотреблението на всички общински обекти. Кмета на общината (или от упълномощено от него друго длъжностно лице) следва да организира мониторинга, контрола и последващата оценка на изпълнението на политиката за енергийна ефективност и насърчаване използването на енергията от ВИ и биогорива.

За наблюдение и оценка на изпълнението на краткосрочната програмата се препоръчва използването на следните индикатори:

Индикатор	Мярка	Период на отчитане	Базова стойност	Целева Стойност до 2025 г.
Въведени мерки за енергийна ефективност	Брой	ежегодно	0	5
Въведени енергоспестяващи мерки на обществени сгради	Брой	ежегодно	0	5
Подобрения на енергийните характеристики на общественото осветление	Брой	ежегодно	0	10
Подобрено състояние на частни сгради	Брой	ежегодно	0	5

Периодична оценка на изпълнението на програмата може да се извършва като се съпоставят вложените финансови средства и постигнатите резултати, което служи като основа за определяне реализацията на проектите.

Последваща оценка на краткосрочната програма се извършва след изтичане на периода на действие на програма – 2026 г. от независима външна организация.

Резултатите от изпълнението на краткосрочната програма са изходна база за разработване и структуриране на политиката за ЕЕ и насърчаване използването на енергията от ВИ и биогорива в нейната следваща фаза или за нов планов период.

Реализирането на програмата за ЕЕ, насърчаване използването на енергия от ВИ и биогорива в община Вълчедръм е непрекъснат процес на изпълнение на дейностите, наблюдение, контрол и актуализация.

Програмата е динамична и отворена като документ. Тя ще бъде периодично допълвана, съобразно настъпилите промени в приоритетите на общината, в националното законодателството и други фактори със стратегическо значение.

7. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

В настоящата краткосрочна програма за енергийна ефективност, насърчаване използването на енергията от възобновяеми източници и биогорива в община Вълчедръм за периода 2021 – 2025 г. се определя краткосрочните мерки и инвестиционни проекти за осъществяване на местните политики в областта на енергетиката и климата, в контекста на европейското и национално законодателство, принципи и приоритети за развитие на енергетиката, изпълними в краткосрочен план.

Програмата е основен документ гарантиращ провеждане на балансирана и устойчива енергийна политика на местно ниво. Очаква се чрез неговото изпълнение основно да се:

НАМАЛЯТ:	ПОВИШАТ:
Вредните емисии в атмосферния въздух и риска за здравето на населението	Качеството на живот на гражданите и жизнения стандарт в община Вълчедръм
Разходите за енергия	Трудовата заетост на територията на община Вълчедръм

В резултат на изпълнението на Краткосрочната програма в община Вълчедръм се очакват да настъпят видими и устойчиви промени за населението на общината свързани с качеството на живота в общината и превръщане на община Вълчедръм в енергийно ефективна и екологична община. От голямо значение за успешното изпълнение на програмата е приобщаването на населението и участието му при изпълнението на мерките. Затова ключова роля има осигуряване на периодичната информираност на населението за изпълнение им, защото засяга всяко домакинство в общината. Освен това мненията и предложенията на отделни граждани са важни за добрата комуникация между отделните институции.

Местните власти и техните адекватни и навременни действия могат да спомогнат за решаване на глобални проблеми. Едни от най-сериозните

заплахи, пред която е изправен светът, са екологични проблеми и климатичните промени.

България се намира в един от регионите, които са особено уязвими към изменението на климата (предимно чрез повишаване на температурата и интензивни валежи) и от нарастващата честота на свързаните с изменението на климата екстремни събития като суши и наводнения. Рисковете, причинени от събития, свързани с изменението на климата, могат да доведат до загуба на човешки живот или да причинят значителни щети, засягащи икономическия растеж и просперитета, както на национално, така и на трансгранично равнище.

Изменението на климата се очаква да увеличи честотата и величината на екстремните метеорологични явления и през следващите десетилетия в страната средната годишна температура на въздуха може се увеличи и да се променят типове валежи. Тези прогнозираны промени могат да засегнат всички сектори на икономиката, обществото и неговите граждани.

Поради тези причини на местно ниво също се налага и преосмислянето на начините, по които се произвежда и консумира енергията. В отговор на нарастващото потребление, покачващите се цени на енергията, високата зависимост от вноса на енергийни ресурси и климатичните промени, идва използването на възобновяемите източници на енергия - слънце, вятър, вода и биомаса.

Община Вълчедръм предприема необходимите и съобразено с възможностите си действия за адаптирането към изменението на климата и изпълнението на националната визия, а именно: „Да се развие най-високото възможно ниво на устойчивост на страната срещу изменението на климата, като се вземат всички необходими и изпълними мерки и по този начин се гарантира безпрепятствено функциониране на икономическите сектори на страната, защита на здравето и благосъстоянието на населението и опазване на природните богатства“.

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ

АИК - Адаптиране към изменението на климата

АУЕР – Агенция за устойчиво енергийно развитие

ВЕИ – Възобновяеми енергийни източници

ВЕЦ – Водноелектрическа централа

ВИ – Възобновяеми източници

ДВ – Държавен вестник

ЕЕ – Енергийна ефективност

ЕП – Европейския парламент

ЕС – Европейски съюз

ЗЕВИ – Закон за енергията от възобновяеми източници

ЗЕЕ – Закон за енергийната ефективност

ЗУТ – Закон за устройство на територията

МВЕЦ – Мини водноелектрическа централа

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

МРРБ – Министерство на регионалното развитие и благоустройството

НДЕФ – Национален доверителен екофонд

НСИ – Национален статистически институт

ООН – Организация на обединените нации

ОП – Оперативна програма

ОПР – Общински план за развитие

ИНПЕК - Интегриран национален план в областта на енергетиката и климата

ПГ – Парникови газове